

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Beskøjterne

Citation: Drachmann, Holger: "Beskøjterne", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 381. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann06tom-shoot-workid56900/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

ham paa Oldingen. Han stirrede paa os, saa temmelig ligegyldig for vor Nærværelse. Saa begyndte han sin Leg forfra.

„Dér har vi jo Mads!“ sagde Doktoren. Og han fortsatte, mere direkte henvendt til mig: „Se, Mads, det var netop Manden for Dem. Han var alene her paa dette øde Strøg i Klitten en Aften, da et stort Skib forliste. Han overværede hele Forestillingen fra først til sidst. Det var nok et ganske ekstra Fortis. Han kunde have fortalt Dem derom. Desværre“ ...

„Desværre?“ spurgte jeg.

Doktoren skottede til mig, og hældte derpaa Saucen af sin Pibe.

„Han blev smaaifjantet efter den Nat — som De ser. Og mærkeligt nok, Mælet mistede han ogsaa. Jeg vil slet ikke tale om Haarets Kulør; — det var ildrødt i Forvejen.“

„Han blev gai?“ spurgte jeg sagte.

„Ja ligefrem — og stum. Han maa vel have haft Dispositioner...!“ sagde Landdoktoren.

TOLDASSISTENTENS FORTÆLLINGER

I.

Beskøjterne.

„Sid ned.“ sagde han til mig. Og jeg saa' mig om efter en Stol at sætte mig paa. Men der var ingen. De faa, som det lille Rum indeholdt, var tagne i Brug af Børnene, hvoraf en fire, fem krælledes Smaaafyre legede den engelske Pansereskadre.

Assistenten greb et af de mægtigste Skibsskrog, løftede det i udstrakt Arm, viskede dets Dæk rent med et Bomuldslommeklæde, og skød det hen til mig med Gentagelse af sin Opfordring. Jeg satte mig.

„De har ikke faa af den Slags!“ Jeg pegede paa Børnene.

Han smilede til mig paa sin pludselige, blinkende, skælmske Maade. Han ejede denne Slags ukuelige Humor — halvt Sorgløshed, halvt tilfegnet Filosofi, — som man i mismodige Øjeblikke kunde ønske at skænke hele sin Nation. Der kan leves derpaa gennem tunge Tider; og kommer de gode, saa slaar Humøret ikke om i Overmod. En stor Deel af Middelklassen sidder og slaar sig taaleligt igennem derved — hvad enten den lever til Søs eller til Lands.

Hans Ansigt var vendt lige imod mig, med fladt Lys over Trækene. Næsestumpen var mærket af den kinesiske Sørøvers Kniv.

Snittet havde ikke skamferet Ansigtsdelen, men kun gjort den endnu mere „lad os bare være her.“ Hagen var fast, sluttet; det graanende Kindskeg tæt studest; Panden bred, haard, som skabt til at dunke imod Dørfylcinger. Det var Sømandens Ansigt, som endnu ikke var gaaet op i Embedsmandens. Dets afgørende Udtryk kom fra de skælnske Træk om Munden og saa fra Øjnenes godmodige Forstandighed.

„Vi har nu seks — med den lille Pige derinde, som kom dratten-de bag efter. De slider en Del, gør de, og man slider for dem, — og alligevel vilde man ikke af med dem, om det ellers kom dertil, at man blev spurgt. Harald, ikke knobse Peter! giv ham pænt Beskøjten ...!“

Derefter fortalte Assistenten om Beskøjterne.

— „Leve paa meget lidt, ja det kan man, naar man skal. Men undertiden kan det ogsaa blive *vel* lidt. Hvad mener De om en Begyndeisegage af to Hundred Rigsdaler til at føde Mand, Kone og to Børn —?“

„Begyndeisegage ...?“

„Ja; den Begyndeisegage strakte sig lidt langt — længere end de to Hundred Daler. Jeg var bleven gift — ser De. — Vi havde en lille Fyr, Stamherren, som var kommen lidt tidligt ind i Verden. Saa kom den næste saa meget hurtigere, naar man skal regne fra Kirkebogen. Mutter og jeg holdt af hinanden, og vi holdt af Børnene, og Svigermutter holdt ved — for en Ordens Skyld. Men leve skulde vi. Jeg sad med kongelig Udnevnelse som yngste Krydsbetjent i S—havn, og Mutter og Svigermutter sad med Ungerne i Byen paa en tredje Bagsal i Reverensgade. De syede nok Halsbind for Soldater, eller Listesko, eller saadan noget. *De* fik de to Hundred Daler, hver Skilling, og *jeg* sugede paa Labben. Det var jo i sin Ordenlighed —“

„De havde Familien borte fra Dem ...?“

„Naturligvis. I S—havn var vi alle kreperet af Sult. For af Soldater var der kun en fugtig Underofficer, som aldrig skiftede Halstøj, — og Listesko brugte man ikke dér. Saa siger jeg til mig selv: dette er ikke saa morsomt! Men det kan ikke heller altid være morsomt. Klædernes begyndte at hænge om mig, som et Sejl ad Masten i Vindstille; og havde jeg ikke fra Ungdommen af været vant til den sløje Kost om Bord i de gamle daarlige Skibe, saa havde jeg heller ikke nu kunnet leve af Luften.

En Gang imellem bød Underofficeren mig paa en Snaps og et Stykke Sylte; men saa kunde der gaa otte Dage imellem, hvor han heller ingen Ting havde, og med Hensyn til Snapsen — som *han* slog sig til — saa har jeg altid, uden at rose mig, været sober. Det varer nemlig længst, — og man skal dog tænke paa Standen og paa Børnene.

Meget at bestille var der ikke. Jeg havde Tid nok til at tænke paa Fremtiden. Jeg gik lidt paa Jagt, og jeg fiskede lidt; og paa den Manér levede jeg, som jeg har set de vilde Mennesker gøre — undtagen at jeg ikke spiste Underofficeren, eftersom han ikke var appetitlig at se eller lugte til.

En Dag var det helt galt fat. Jeg havde haft Brev fra Mitter, at jeg maatte belave mig — fra mit sidste Besøg derhjemme — paa en Forsøgelse af Mandskabet i Reverensgade. Vi er jo alle Mennesker. Der er ikke noget at sige til den Ting. Præsten lærer os om vor Pligt; og Mitter og jeg holdt som sagt af hinanden. Men galt var det alligevel.

Jeg sad paa den gamle Skanse og saa' ud over Vandet, og havde jeg ikke været saa sulten, saa havde det været meget kønt. Nu ærgrede det mig kun, at ikke alt dette Vand var godt dobbelt Skibsøl, og alle disse Rullesten ikke gode Rugtvebakker. Jeg kunde haft Lyst til at bide i dem, som de laa dér, saa lysten var jeg paa Tvebak — men jeg tænkte paa mine Tænder og lod være.

Saa kommer der en Galease, som jeg dømte til at være en Svendborger, og ankrer op ret ud for mig. Jeg véd ikke hvorfor, men jeg gaar ned til Jollen, som vi havde paa Stranden, og ror ud til ham. Det var allenfals lidt Adspredelse.

Og jeg kommer paa Dækket og præjer Skipperen: han var nede agter i Lukafet. Jeg gaar ned og hilser Goddag, og Skipperen — som ganske rigtig var fra Svendborg af — han byder ogsaa Goddag, og jeg sætter mig, og jeg kunde se og lugte, at der nylig var skaffet til Middag.

Naa, jeg passiarer om et og andet, om Vind og om Strøm, og saa siger Skipperen paa sit fynsk:

Skal det ikk' være en lill' Kaffetaar? —

Aa jo, siger jeg. Jeg har rigtignok nylig baade spist og drukket — rigtig god Søbemad med Boller og Søl og godt Skibsøl til — men en Taar Kaffe kan aldrig skade!

Aa vær's'go, Kok — siger Skipperen — og bring os to Mukker Kaffe med Kandissukker! ... Og dermed satte han Romflasken paa Bordet.

Saa faar vi Kaffen, og en Rom i, og det smagte, naar jeg selv skal sige det, efter mere. Men jeg lader som ingenting, og vi passiarer om et og andet, om Vind og om Strøm; og saa kommer Kokken tilfældig endnu en Gang ind og skal tage noget i Bænken, hvor vi sidder paa. Og jeg skotter ned i Bænken, og jeg ser, at den er helt fuld af dejlige store Rugbeskøjter.

Hvad er det? siger jeg og peger derned.

Hvor? siger Skipperen og giver sig til at se.